

Pojetí trestného činu v českém trestním zákoníku

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce se zabývá otázkou pojmu a zejména pojetí trestného činu. Spáchání trestného činu je výlučným předpokladem pro vyvozování trestní odpovědnosti, navzdory jeho zásadnímu významu pro trestní právo hmotné i procesní však stran jeho pojetí v účinném trestním zákoníku zůstávají dílčí teoretické i aplikační nejasnosti. Tato práce si klade za cíl komplexně prozkoumat způsob, jakým bylo do trestního zákoníku zakotveno pojetí trestného činu, a to od obecných teoretických otázek, účinné právní úpravy včetně její historické geneze, až po upozornění na některé nedostatky právní úpravy a jejich možných řešení prostřednictvím návrhů *de lege ferenda*.

První kapitola této práce je věnována vymezení výchozích pojmů, ze kterých trestný čin vychází. Dále se zabývá teoretickými modely pojmu a pojetí trestného činu, kterých může zákonodárce při konstrukci normativního textu využít, a popisuje jejich největší přednosti i slabiny. Věnuje se rovněž jejich vzájemným kombinacím.

Další část práce se zaměřuje na genezi právní úpravy pojmu a pojetí trestného činu v moderních kodexech trestního práva na našem území, věnuje se prvorepublikovým osnovám trestního zákona z let 1926 a 1937, které nakonec nebyly přijaty do podoby zákona, a dále trestním zákonům z let 1950 a 1961. V nich se zaměřuje na analýzu pojetí trestného činu zde upraveného a dochází k závěru o materiálně-formálním pojetí *lato sensu*.

V kapitole třetí navazuje práce popisem legislativních prací na rekonstrukčních návrzích nového kodexu trestního práva hmotného včetně obou zvažovaných variant pojetí trestného činu – formálního s procesním korektivem v podobě zásady oportunity i návratu k materiálně-formálnímu pojetí ve smyslu trestního zákona z roku 1961.

V kapitole čtvrté práce osvětluje samotný pojem trestného činu, jeho definici, základní znaky a kategorizaci v současném trestním zákoníku. Dochází k závěru o formálním pojmu trestného činu v účinném předpisu na rozdíl od trestního zákona z roku 1961, a dále se kriticky vyjadřuje k legislativnímu nedostatku ve vymezení přečinů.

Následující část práce popisuje pojetí trestného činu v účinném trestním kodexu, srovnává jej s předchozí právní úpravou, analyzuje oba korektivy trestního bezpráví, zaměřuje se na jejich teoretické i aplikační slabiny a uvádí praktický příklad zkoumající šíři jejich aplikace.

V závěru se práce věnuje analýze recentního nálezu Ústavního soudu, ze kterého vyvozuje dílčí důsledky použití materiálního korektivu do aplikační praxe.

Klíčová slova:

- pojetí trestného činu**
- pojem trestného činu**
- subsidiarita trestní represe**